

Správa z aktivity

Názov aktivity: SWG SCAR AKIS 6th mandate – 04th Meeting, Brussels

Termín realizácie: 22.11.2023 – 23.11.2023

Miesto realizácie: online

Cieľ aktivity: podujatie realizované na pravidelnej báze venované CAP Network, úspešnej implementácii AKIS-u na úrovni členských štátov a medzinárodným projektom so zameraním na rozvoj AKIS-u.

Účastníci za IZPI: Ing. Katarína Tóthová; Ing. Mária Šášiková, PhD.

Prílohy: program, fotodokumentácia

Priebeh: Prioritnými témami na riešenie v rámci predmetného SWG SCAR AKIS mítingu boli: implementácia AKIS-u v členských krajinách; úloha CAP networks a koordinačných orgánov v AKIS; ako možno uľahčiť proces vzájomnej spolupráce; výzvy v budovaní AKIS v nadväznosti na inovácie a program Horizont Európa, AKIS a inovácie na vidieku, úloha poradenských služieb v AKIS-e; spolupráca rôznych partnerov na AKIS-e.

22.11.2023, prvý deň stretnutia – kvôli inému pracovnému programu, sa odb. CJ AKIS zúčastnil online prenosu zo stretnutia SWG SCAR AKIS v Bruseli až od 11:30 – 15:30. Mali sme možnosť vypočúť si dobré skúsenosti z praxe, úspechy, ale aj výzvy a problémy, s ktorými sa vybrané členské štáty EÚ prítomné na stretnutí v Bruseli stretávajú pri implementácii systému AKIS. Napr.:

Taliansko – nemajú stále presne určené, kto bude zastrešovať funkciu koordinačného orgánu pre implementáciu AKIS v krajine. V čase prezentácie na meetingu v Bruseli prezentovali, že majú stanovené 2 úrovne implementácie AKIS – národnú (pravdepodobne RO bude Ministerstvo pôdohospodárstva) a regionálnu (regionálny RO formálne zriadený v 1 regióne – Abbruzzo, 6 regiónov stanovilo štruktúru fungovania, ale nie sú formálne zriadení a v ďalších 6 regiónoch v Taliansku – Kalábria, Emilia Romagna, Lazio, Sardínia, Piemonte, Veneto, sú v štádiu diskusie o ďalšom postupe).

Litva - koordinačné funkcie AKIS v Litve plní kolegiálny **koordinačný orgán AKIS - organizačná skupina** (podobný orgán v SR je AKIS Riadiaci výbor), pozostávajúca zo zástupcov hlavných a najväčších AKIS aktérov. Hlavní AKIS aktéri: Ministerstvo pôdohospodárstva, vzdelávacie inštitúcie, poľnohospodárski poradcovia, vedecko-výskumné centrá, verejné združenia združujúce farmárov, lesníkov, environmentalistov, podnikateľov a iné. Koordinačný orgán je zodpovedný za riadenie politiky AKIS, podieľa sa na jej plánovaní, ako aj monitorovaní činnosti AKIS, vydáva odporúčania pre Ministerstvo pôdohospodárstva ohľadne implementácie SP SPP a súvisiacich intervenčných opatrení. Príklad RO dobrej praxe (Litva): AKIS RO sa stretáva raz za 2 mesiace na prerokovanie regulácie zásahov poradenských služieb, demonštračných projektov a informačných aktivít súvisiacich s AKIS...Ďalším príkladom sú podujatia organizované Národnou sieťou rozvoja vidieka v Litve o rôznych otázkach AKIS, nariadeniach, projektoch Horizont a iných iniciatívach. Dôležitým príkladom praxe, ktorému sa venujeme aj v SR je vývoj digitálnej platformy. V Litve sa začal vývoj tejto platformy, predpokladané spustenie funkčnej AKIS digitálnej platformy je do roku 2026.

Poľsko – AKIS koordinačným orgánom v Poľsku je Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka a Ministerstvo digitálnych záležitostí a prenosu znalostí. Plánuje sa, že AKIS koordinačný orgán bude podporovaný pracovnou skupinou zriadenou v rámci Národnej siete rozvoja vidieka v Poľsku. Príklady aktivít AKIS koordinačného orgánu (Poľsko): pravidelné stretnutia s verejnými poradenskými službami na prediskutovanie aktuálnych problémov; zapojenie verejných poradenských služieb do spolupráce na operačnej úrovni; pravidelné (raz ročne) stretnutia poradenských služieb a výskumných ústavov; vytvorenie platformy pre spoluprácu medzi poradenskými službami, výskumnými ústavmi a

poľnohospodárskymi školami; podpora zavádzania nových poradenských metód; programovanie a monitorovanie intervencií prenosu znalostí a iné.

Portugalsko – AKIS koordinačný orgán v Portugalsku je Národná sieť rozvoja vidieka, ktorá spadá pod gesciu Ministerstva pôdohospodárstva, Sekciu poľnohospodárstva a rozvoja vidieka. Portugalská Národná sieť rozvoja vidieka zorganizovala rôzne podujatia, vrátane organizácie špecifických školení pre poradcov a vývoj AKIS platformy. Príklad RO dobrej praxe (Portugalsko): AKIS platforma – oficiálne spustenie platformy prebehlo 3.11.2023, platforma má 1358 členov, z toho 252 sú poradcovia. Platforma je ešte stále v „skúšobnom móde“. Platforma AKIS v Portugalsku ponúka:

- diskusné fórum s možnosťou prepájania viacerých tematických okruhov,
- vytváranie skupín a interakcií medzi členmi,
- možnosť pre každú skupinu nahráť dokumenty do svojich vlastných zdrojových centier, čím sa im naskytuje možnosť sprístupniť zverejnené dokumenty verejne alebo súkromne,
- zverejňovanie plánovaných udalostí do verejnej agendy,
- možnosť ohlasovania školení a workshopov a šírenia noviniek.

Viac informácií o platforme: <https://akisportugal.pt/>.

23.11.2023, druhý deň stretnutia SCAR AKIS otvorila prednáška Urszuly Ziebinskej z OECD. Vo svojej prednáške sa zamerala na poľnohospodárstvo, AKIS a možnosti financovania poľnohospodárskych inovácií z rôznych zdrojov EÚ. Aj v oblasti inovácií je potrebná medzisektorová spolupráca a klaster 6 Horizontu Európa nie je jedinou možnosťou, ako financovať inovácie v sektore. Bola tiež predstavená potreba transformácie sektora smerom k nadobudnutiu nových zručností v oblasti digitálnych technológií, environmentálneho manažmentu, podnikania, manažmentu farmy, marketingu, účtovníctva. Urszula Ziebinska taktiež predstavila potrebu aktualizácie poradenských služieb smerom k budúcim potrebným zručnostiam. Bolo tiež predstavených 15 oblastí na zlepšenie produktivity a udržateľnosti sektora v oblastiach: platby – napr. cielená podpora, podpora naviazaná na monitorovanie výkonnosti; regulácia, **inovácie – priniesť inovácie do centra európskej SPP, inovácie podporujúce udržateľnosť, budovanie nových zručností**; dátové stratégie – podpora digitalizácie, vyriešenie chýbajúcich dát; environmentálne služby – napr. schémy zamerané na dobrovoľníctvo. Hlavným posolstvom z prednášky Urszuly Ziebinskej bolo: „*Innovation is the key driver to reconcile productivity and sustainability ambitions*“.

Ursula Ziebinská tiež spomenula, že **mnohé štáty EÚ stále nedisponujú inovačnou stratégiou pre poľnohospodárstvo**. Inovácie, vzdelávanie smerom k dosiahnutiu aktuálnych pracovných kompetencií potrebných na trhu v sektore a digitalizácia sú dôležitými premennými v sektore. Nielen DG AGRI ale aj ostatné DG´s sú pripravené byť nápomocné v tejto veci.

Nasledovala prednáška Natalie Brzezina z DG AGRI, ktorá sa vo svojej prednáške venovala posilňovaniu AKIS-u v programe Horizont Európa. V tejto súvislosti spomenula niekoľko dôležitých tém: dôležitosť zlepšenia modelu „interactive innovation“. V tejto súvislosti spomenula aktuálne bežiaci **projekt PREMIERE** (kde sú zástupcovia CJ AKIS súčasťou tohto projektu v rámci online skupiny pre Dunajský región); **dôležitosť rozširovania znalostného rezervoáru a sietí** (znalostný rezervoár EU-FarmBook a dôležitosť EU CAP Network), **posilňovanie tzv. „place-based innovation“** – napr. living labs; **dôležitosť nadobudnutia nových zručností** – napr. demonštračné farmy; **podpora funkčného AKIS-u** – projekty ako modernAKIS a ATTRACTISS.

V rámci svojej prezentácii sa Natalia Brzezina venovala aj nápadom, ako zlepšiť AKIS. Jedným z nápadov je vytvorenie orgánu „EU AKIS Authority“ – ktorý by spájal CAP, Horizont Európa a národné authority. Spomenul sa problém neexistujúcich rámcov na európskej úrovni, ktoré by rámcovali AKIS. Predstavila sa tiež myšlienka silnejšieho zapojenia NCPs do AKIS. Je tiež potrebné, aby sa tvorcovia politik dozvedeli o AKIS-e a jeho dôležitosti, zabránilo sa duplicitě medzi projektami podporujúcimi rozvoj AKIS, zabezpečilo zapojenie poradcov aj mimo EÚ a dôležitosť cross-sektorovej spolupráce.

Poobedná časť druhého dňa bola venovaná prezentáciám nových poradenských sietí v rámci medzinárodných projektov – konkrétne projekty OrganicAdviceNetworks; AdvisoryNetPest

a STRATUS. Aj keď Slovensko nie je priamo zapojené do týchto medzinárodných projektov, predpokladá sa jeho zapojenie v rámci Twinningu. V projekte NetPest bude Slovensko dvojčikou Maďarska. V projekte STRATUS bude Slovensko tzn. „mirroring country“ Švédsku. Predpokladáme, že tieto krajiny budú relevantné inštitúcie zabezpečujúce slovenských poradcov v tejto súvislosti kontaktovať Slovensko (pravdepodobne aj IZPI).

Posledná časť druhého dňa bola venovaná predstaveniu poradenských služieb, vzdelávania pre poradcov a posilneniu fungovania poradenských služieb v členských krajinách. Predstavili sa o.i. Francúzsko, Rumunsko, Portugalsko, Taliansko, Flámsko, Fínsko, Holandsko.

Záver aktivity: Inovácie, digitalizácia a medzisektorová spolupráca sú kľúčové pre fungujúci sektor poľnohospodárstva. Aktuálne stále neexistuje zarámčovanie AKIS-u na Európskej úrovni o čom DF AGRI vie a bude sa to snažiť napraviť. Slovensko (pravdepodobne aj IZPI) bude oslované v najbližších mesiacoch s účasťou na medzinárodných projektoch zameraných na posilnenie a zefektívnenie poradenstva.

Vypracoval:	Ing. Mária Šášiková, Ing. Katarína Tóthová	dňa: 24.11.2023
Schválil:	Mgr. Vladimíra Gudábová	dňa: 29.11.2023